

एवंशंभोः कृष्णादनन्यत्वं जगदात्मत्वं चोक्ता चतुर्मुखादनन्यत्वं चाह तिलोत्तमेत्यादिना ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ पूर्वेणवदनेनेत्यादिना सकलदिक्पालात्माप्यहमेवैकः ॥ ५ ॥ ६ ॥ एवंभूतोपि स्वात्मभूतलो
करक्षार्थं तपआयुधं च धारयामीत्याह जटिल इति ॥ ७ ॥ इंद्रेणेति एवमहंदासानामतिक्रमं सोढ्वा तत्कीर्त्यर्थं नीलकंठमपि धारयामीति स्वस्य परमकारुणिकत्वं च दर्शितं ॥ ८ ॥ ९ ॥ सुरभीमिति वाचंघे
नुमुपासीत तस्याश्चत्वारः स्तनाः स्वाहाकारः स्वधाकारो हंतकारो वषट्कार इति वाग्धेनोश्चतुर्भिः स्तनैः पुष्टो धर्मो गोवृषस्तस्य फलभूतं परवैराग्यविवेकादिकं फेनस्थानीयं यदा प्रत्यक्तत्त्वोपगंभवति तदा वाग्धेनोः पा
श्रीभगवानुवाच तिलोत्तमानामपुराब्रह्मणा योषिदुत्तमा ॥ तिलंतिलंसमुद्भूत्य रत्नानां निर्मिता शुभा ॥ १ ॥ साभ्यगच्छतमां देविरूपेणाप्रतिमाभुवि ॥ प्र
दक्षिणं लोभयंती मां शुभेरुचिरानना ॥ २ ॥ यतो यतः सा सुदती मामुपाधावदंतिके ॥ ततस्ततो मुखं चारुममदेविविनिर्गतं ॥ ३ ॥ तां दिदृक्षुरहं योगाच्चतुर्मु
र्तित्वमागतः ॥ चतुर्मुखश्च संवृत्तो दर्शयन् योगमुत्तमं ॥ ४ ॥ पूर्वेणवदनेनाहं मिद्रत्वमनुशास्मिह ॥ उत्तरेण त्वया सार्धं रमाम्यहमनिदिते ॥ पश्चिमं मे मुखं सौम्यं स
र्वप्राणि सुखावहं ॥ दक्षिणं भीमसंकाशं रौद्रं संहरति प्रजाः ॥ ६ ॥ जटिलो ब्रह्मचारी च लोकानां हितकाम्यया ॥ देवकार्यार्थं सिद्ध्यर्थं पिनाकं मे करे स्थितं ॥ ७ ॥ इं
द्रेण च पुरा वज्रं क्षिप्तं श्रीकांक्षिणामम ॥ दध्वाकं ठंतु तद्यातं तेन श्रीकंठतामम ॥ ८ ॥ उमोवाच वाहनेष्वत्र सर्वेषु श्रीमत्स्वन्येषु सत्तम ॥ कथंच वृषभो देव
वाहनत्वमुपागतः ॥ ९ ॥ महेश्वर उवाच सुरभीमस्तजद्रह्मा देवधेनुं पयोमुचं ॥ सा सृष्टा बहुधा जाता क्षरमाणा पयोमृतं ॥ १० ॥ तस्यावत्समुखोत्सृष्टः फे
नो मद्रात्रमागतः ॥ ततो दग्धामया गावो नानावर्णत्वमागताः ॥ ११ ॥ ततो हं लोकगुरुणा शमं नीतो र्थवेदिना ॥ वृषं चैनं ध्वजार्थं मे ददौ वाहनमेव च ॥ १२ ॥
उमोवाच निवासा बहुरूपास्ते दिविसर्वगुणान्विताः ॥ तांश्च संत्यज्य भगवन् शमशानेरमसे कथं ॥ १३ ॥ केशास्थिकलिले भीमे कपालघटसंकुले ॥ गृध्रगो
मायुबहुले चित्ताग्निशतसंकुले ॥ १४ ॥ अशुचौ मांसकलिले वसाशोणितकर्दमे ॥ विकीर्णां त्रास्थिनिचयेशिवानादविनादिते ॥ महेश्वर उवाच मेध्या
न्वेषी महीं कृत्स्नां विचराम्यनिशंसदा ॥ न च मेध्यतरं किंचित् शमशानादिह लक्ष्यते ॥ १६ ॥

रमार्थिकं प्रामाण्यमपन्नुयते व्यावहारिकमेव तत्स्थाप्यते सोयंगवां विवर्णभावः धर्मश्च एवंभूतस्य जीवन्मुक्तस्वरूपसूचको ध्वज इव तत्त्वविदिदृश्यत इति प्रघट्टकार्यः ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ निवासा इति पूर्वमैत्रेय
भिक्षायां वाराणस्यामज्ञातैर्मुमुक्षुभिर्वस्तव्यमिति व्यासवाक्येन सूचितं अपेक्षकाश्यां शवदर्शनाच्छिवदर्शनं संवर्तवासेन सूच्यते पूर्वत्र अल्पया भिक्षया दत्तयामैत्रेयस्यानंतपुण्योत्पत्तिवचनेन वाराणस्याः पुण्यक्षे
त्रत्वमुक्तं अपेक्षकाश्यां शवदर्शनाच्छिवदर्शनस्यान्यथासिद्धिसूचनेनात्र मृतानां शरीरं शिवलिंगमयं भवतीति चोक्तं संप्रति ह्यव्यामहाशमशानत्वेनावगतमत्र पवित्रत्वेन तदेव प्रदृश्यते मेध्यान्वेषीत्यादिना मे
धायां धीवृत्तौ विदितं मेध्यं ब्रह्मतत्त्वप्रामिकां मेः इदं शमशानं उपास्यत इति वचनान्नान्यत् शमशानं रुद्रावास इति ज्ञेयं ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥